

XVIII [1974], s. 135-147); "On Some Mongolian Adverbs of Turkic Origin" (*AOH*, XXXVI [1982], s. 405-411); "Chaladsch und die altaische Sprachwissenschaft" (*CAJ*, XXVII [1983], s. 112-120); "A Survey of Studies of Turkic Loan Words in the Slovo o Polku Igoreve" (*CAJ*, XXVIII [1984], s. 89-99).

BİBLİYOGRAFYA :

O. Pritsak, "Nikolaus Poppe zum 60. Geburtstag", *Studia Altaica, Festschrift für Nikolaus Poppe zum 60. Geburtstag am 8. August 1957*, Wiesbaden 1957, s. 7-16; a.m.f. – J. R. Krueger, "Nikolaus Poppe Bibliographie", a.e., s. 177-189; A. M. Cirtautas, *Nicholas Poppe: A Bibliography of Publications from 1924 to 1977*, Seattle 1978, s. 1-52; a.m.f., "Bibliography of Nicholas Poppe 1977-1987", *Gedanke und Wirkung, Festschrift zum 90. Geburtstag von Nikolaus Poppe* (ed. W. Heissig – K. Sagoster), Wiesbaden 1989, s. XI-XVI; a.m.f., "Nicholas Poppe Bibliography 1977-1982", *CAJ*, XXVI (1982), s. 161-166; Hasan Eren, *Türklük Bilimi Sözlüğü I: Yabancı Türkologlar*, Ankara 1998, s. 253-257; Ahmet Temir, "Nicholas Poppe (1897*-). Altmışınca Doğum Yılı Dolayısıyla Hayatı ve Eserleri Üzerine Bir Deneme", *DTCFD*, XVI (1958), s. 1-2; J. R. Krueger, "Nikolaus Poppe Bibliographie (Werke 1957-1976) zum 80. Geburtstag am 8. August 1977", *CAJ*, XXI (1977), s. 161-176; Uzbek Sh. Baichura, "Nicholas N. Poppe as the Greatest Russian Philologist-Orientalist of Our Time", a.e., XXI (1977), s. 177-198.

NURİ YÜCE

POPPER, William
(1874-1963)

Amerikalı şarkiyatçı.

29 Ekim 1874'te St. Louis'de (Missouri) doğdu. Yahudi asıllı bir ailenin çocuğudur. 1896'da Columbia Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra Sâmî dilleri uzmanı Richard J. H. Gottheil'in yönetiminde lisans üstü çalışmalarına başladı. 1899'da doktora tezini tamamlamasının ardından Avrupa'ya gitti. 1899-1901 yıllarında Strasbourg, Berlin ve Paris'te H. Derenbourg, J. Euting ve Th. Nöldeke gibi şarkiyatçılarla çalışma imkânı buldu. 1901-1902'de Mısır, Suriye, Irak ve Filistin'de incelemelerde bulundu. 1902'de Amerika Birleşik Devletleri'ne dönerek *Jewish Encyclopedia*'da yardımcı editör ve tercüme bürosu şefi olarak çalıştı. Bir taftandan Columbia Üniversitesi'nde Gustav Gottheil adına kurulan kürsüde Sâmî dilleri okuttu. Bu görevlerinin yanı sıra 1904-1905'te New York Public Library'de Şarkiyat Bölümü'nün yöneticiliğini yaptı. 1905 yılında California Üniversitesi'nde (Berkeley) öğretim faaliyetine başladı. Aynı yıl bu üniversite-

nin yayımlamaya karar verdiği Sâmî filolojisi serisine ait kitapların editörlüğüne getirildi. 1922'de profesörlüğe yükseltilecek California Üniversitesi Sâmî Dilleri Bölümü başkanlığına tayin edildi ve bu görevini emekli olduğu 1945 yılına kadar sürdürdü. 1932-1935 yılları arasında Doğu Dilleri Bölümü başkanlığını da yürüttü. 1951'de California Üniversitesi tarafından fahri hukuk doktoru unvanıyla onurlandırıldı. 3 Haziran 1963'te öldü. California Üniversitesi'nde uzun yıllar Arapça, İbrânicé, Süryânice ve İslâm tarihi dersleri veren Popper araştırmalarını, milâttan önce VIII. yüzyılda yaşadığı kabul edilen ve Ahd-i Atık'te adına "kitap" bulunan peygamber İşaya ile Memlûk dönemi tarihçisi İbn Tağrıberdî üzerinde yoğunlaştırmıştır. Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland (London), Sociéte Asiatique (Paris), American Oriental Society, Palestine Oriental Society (Jerusalem), Society of Biblical Literature and Exegesis ve History of Science Society gibi pek çok bilim kurumunun üyesi olan Popper adına 1949 yılında yetmiş beşinci doğum yılı dolayısıyla bir armağan kitabı hazırlanmıştır (*Semitic and Oriental Studies*, ed. Walter J. Fischel, University of California Publications in Semitic Studies, XI, Berkeley 1951).

Eserleri. 1. *The Censorship of Hebrew Books* (New York 1899, 1969). Doktora tezi olup yahudi kutsal metinlerinde Hristiyanlık inancına ters düşen birtakim ifadelerle ilgili olarak hristiyan otoriteleri tarafından uygulanan sansürün niteliği hakkında yapılmış bir çalışmadır. 2. *Studies in Biblical Parallelism: Parallelism in Isaiah*. Bu eserinde, Ahd-i Atık'teki peygamber kitaplarının üslûbunu inceleyerek bu kitapların kurgusunda paralellik bulunduğunu ifade eden Popper bundan hareketle İşaya kitabının asıl metninde bazı değişiklikler yapmış ve anlaşılmayan yahut yanlış anlaşılan kısımları daha açık hale getirmiştir. Eser, University of California Publications in Semitic Philology serisinin ilk cildi olarak konuyla ilgili diğer iki çalışmayla birlikte yayımlanmıştır (Berkeley 1918). 3. *The Prophetic Poetry of Isaiah. Chapters 1-37, Translated in Parallelism from a Revised Hebrew Text* (Berkeley 1931). Popper bu eserinde Ahd-i Atık'teki İşaya kitabının otuz yedi babını tahkik ederek kendi yorumuyla yayımlamış ve İngilizce'ye çevirmiştir. 4. *Abu'l Mahâsin Ibn Taghri Birdi's Annals entitled al-Nujûm al-zâhirah fi mulûk Mısr wa al-Qâhirah*. Popper İbn Tağrıberdî'ye

ait eserin Paris, Berlin ve Londra'daki yazmalarına dayanarak 366-566 (977-1171) ve 746-872 (1345-1467) yıllarını kapsayan bölümlerinin tahkiki neşirini gerçekleştirmiş (I-V, Berkeley 1909-1929), daha sonra 784-874 (1382-1469) yıllarını içeren kısımlarını İngilizce'ye çevirmiştir (*History of Egypt, 1382-1469 A.D. Translated from the Arabic Annals of Abu'l-Mahâsin Ibn Taghri Birdi*, I-VIII, Berkeley 1954-1960). 5. *Egypt and Syria under the Circassian Sultans, 1382-1468 A.D. Systematic Notes to Ibn Taghri Birdi's Chronicles of Egypt* (I-II, Berkeley 1955-1957). Popper, *en-Nücûmü'z-zâhire*'yi yayımlarken Mısır'la ilgili olarak aldığı coğrafya, şehirler, topografya, ölçü ve tartı birimleri, maaşlar, paralar, nüfus ve ticarete dair notlarla Memlûk Devleti'ndeki idarî ve askerî vazifelere dair terimleri bu eserde neşretmiştir. 6. *The Cairo Nilometer: Studies in Ibn Taghri Birdi's Chronicles in Egypt* (Berkeley 1951 → Frankfurt 2001). Müellif bu çalışmada, İbn Tağrıberdî'ye ve diğer tarihçilere dayanarak Mısır'ın ekonomik durumunu belirleyen Nil nehrinin su seviyesinin tesbiti için yapılan ölçümlerin tarihini, sistemlerini ve Nil'in yıllık su seviyesini incelemiştir. 7. *Extracts from Abu'l-Mahâsin Ibn Taghri Birdi's Chronicle Hawâdith al-Duhûr* (I-IV, Berkeley 1930-1942). İbn Tağrıberdî'nin Makrizî'nin *es-Sülûk*'üne zeyil olarak yazdığı Mısır tarihine dair *Havâdisü'd-dühûr fi meda'l-eyyâm ve's-ğühûr* adlı eserinin *en-Nücûmü'z-zâhire* ile ortak olmayan bölümlerinin neşridir. Popper eserin bir kısmını İngilizce'ye çevirmiş, 845-874 (1441-1469) yıllarını kapsayan bu çeviri ölümünden sonra Walter J. Fischel tarafından yayımlanmıştır (*History of Egypt: An Extract from Abu'l-Mahâsin Ibn Taghri Birdi's Chronicle entitled Hawâdith al-Duhûr fi Madâ'l-Ayyâm Wa'l-Shuhûr*, New Haven-Connecticut 1967). Popper'in ayrıca *Hebrew Union College Annual* ve *Encyclopedia of Religion and Ethics*'de çeşitli madde ve makaleleri yayımlanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Necib el-Akiki, *el-Müsteşrihün*, Kahire 1980, III, 139-140; Yahyâ Murâd, *Mu'cemü esmâ'i'l-müsteşrikin*, Beyrut 1425/2004, s. 24; W. J. Fischel, "William Popper (1874-1963) and His Contribution to Islamic Scholarship", *JAOS*, LXXXIV (1964), s. 213-220; a.m.f., "Popper, William", *EJd.*, XIII, 864; W. Popper, "Abu'l-Mahâsin", *EI*² (Ing.), I, 138; Şeyh İnâyetullah, "Popper, William", *UDMI*, V, 703-704; Mustafa Çuhadar – İsmail Yiğit, "İbn Tağrıberdî", *DİA*, XX, 385-388.

CENGİZ TOMAR